

Avtor: Borut Tavčar

Zeleni prehod je gospodarska priložnost

Denar EU Na voljo bo za energetske prenove stavb, rešitve energetske učinkovitosti in povečanje uporabe OVE

- **V zelene projekte bo treba vložiti veliko več denarja kot do zdaj.**
- **Slovenija načrtuje tudi podporo čisti mobilnosti in prenovi stavb.**
- **Evropska komisija pripravlja natančna merila za zelene projekte.**

Borut Tavčar

Za doseganje podnebni ciljev bo morala Evropska unija v zeleni prehod do leta 2030 vsako leto vložiti po 470 milijard evrov več, kot vlaga zdaj. Ker pa bo sredi leta sprejet še ambicioznejši cilj za znižanje emisij, bo ta znesek treba še zvišati, je na posvetu CER in predstavništva evropske komisije povedal Andrea Beltramello iz kabineta izvršnega podpredsednika evropske komisije za trajnostno financiranje.

Niti to ne bo dovolj, zato bo treba dodati še denar zasebnega sektorja, komisija pa pripravlja natančna merila za trajnost projektov, odpira pa tudi vse možnosti financiranja. Finančni produkti bodo lahko dobili okoljsko oznako, podjetja pa bodo morala razkriti, poleg finančnih, tudi podatke o svojem okoljskem vplivu. Cilj je, da bodo investitorji preprosteje prepoznali zelene naložbe, ne le velike, tudi majhne.

Prepoznati projekt, ki je dober za okolje

Do konca leta bo uveljavljena taksonomija za projekte blaženja podnebni sprememb in prilagajanje na podnebne spremembe, do konca leta 2022 bodo sledile še taksonomije za varovanje vode in vodnih virov, prehod v krožno gospodarstvo, nadzor in preprečevanje onesnaženja ter

varovanje biotske raznovrstnosti in življenjskih okolij. To je pomembno, saj je nekoč veljalo za zeleno že, če je podjetje stare tovornjake zamenjalo z novimi dizelskimi, je povedal Uroš Dravinec iz evropske komisije.

Zelene naložbe precej pripomorejo k enemu ali več ciljem na šestih področjih, ne smejo pa povzročati škode, na katerem od drugih področij in morajo biti socialno vzdržne. Ne bo, denimo, mogoče kupovati električnih avtomobilov iz podjetij, v katerih delajo otroci, je kot primer navedel Dravinec.

Monika Kirbiš Rojs, državna sekretarka na Svrk, je povedala, da bo Slovenija dobila 1,6 milijarde evrov nepovratnega denarja in 3,6 milijarde evrov posojil. Od tega je 37 odstotkov treba nameniti za zeleni prehod, 20 odstotkov pa bo namenjenega digitalizaciji. Slovenija se v načrtu okrevanja in odpornosti sicer osredotoča na krepitev zdravstva in dolgotrajne oskrbe, odpornost gospodarstva in trga dela. Spodbujanju obnovljivih virov energije, prenovi stavb, prilagajanju na podnebne spremembe, odvajanju in čiščenju vode, krožnemu gospodarstvu in trajnostni mobilnosti bodo namenili 712 milijonov evrov, pri čemer bo največjo vlogo imela železnica.

Posojila za financiranje čiste mobilnosti

SID banka je že orala ledino s kombiniranjem nepovratnega denarja in posojil, izdala je tudi prve zelene obveznice v Sloveniji. Saša Keleman, izvršni direktor SID banke, je povedal, da financirajo postavitev obnovljivih virov energije, projekte energetske učinkovitosti in čiste mobilnosti, imajo pa tudi poseben program za varčne in pasivne stavbe. Kot čisto mobilnost razumejo električne avtomobile, kombije in avtobuse, lahke zrakoplove in tovrni promet, poleg tega tudi kolesarsko infrastrukturo.

Generalni direktor Merkur trgovine Blaž Pesjak je opozoril na dve težavi. Prva je povezana s ceno projektov, kot so prenova fasade, zamenjava oken ali sistema ogrevanja. Gospodinjstva se odločajo med tem in nakupom novega avtomobila ali daljšega potovanja. Stroški in ročnost posojil se pogosto ne ujemajo s prihranki, ki jih taki projekti prinašajo. »Če bi se mesečni stroški projekta približali mesečnemu prihranku, bi se izvedba projektov precej pospešila,« je prepričan Pesjak.

Druga težava je kompleksnost projektov, skupaj s pridobivanjem posojil in subvencij. Potrošnikom bi lahko omogočili celovite rešitve na enem mestu. Podjetjem, ki imajo stavbe z ravnimi strehami, pa bi ob projektih postavitev sončnih elektrarn, vgradnje baterij in polnilnic za električno mobilnost pet let priznavali olajšavo pri obdavčitvi dobička.

Direktorica Združenja bank Slovenije Stanislava Zdravec Capriolo je opozorila, da bodo posojila za zelene projekte cenejša kot druga, banke nekaterih tehnologij sploh ne financirajo več. Predsednik uprave Prva Group Boštjan Zaveršek Škufca je pojasnil, da so podjetja, ki upoštevajo zelena merila, dolgoročno uspešnejša.

712

milijonov evrov bo Slovenija namenila spodbujanju obnovljivih virov energije, prenovi stavb, prilagajanju na podnebne spremembe in trajnostni mobilnosti

Električni avtomobili so še vedno eden od stebrov zelenega prehoda. FOTO LEON VIDIC